

ADVIES

Ontwerp van milieubeleidsovereenkomst - fotovoltaïsche zonnepanelen

19 april 2018

Aanvrager	Minister Céline Fremault
Aanvraag ontvangen op	3 april 2018
Aanvraag behandeld door	Commissie Leefmilieu
Aanvraag behandeld op	12 april 2018
Advies uitgebracht door de Plenaire zitting op	19 april 2018

Vooraf

De Europese richtlijn 2012/19 betreffende het beheer van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA) werd omgezet door het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende het beheer van afvalstoffen (Brudalex). Dit besluit trad in werking op 23 januari 2017. Krachtens de bepalingen van beide teksten moeten het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de producenten (in het kader van hun « uitgebreide verantwoordelijkheid ») milieubeleids-overeenkomsten sluiten teneinde een percentage van 80 % nuttige toepassing en van 70 % recyclage van elektrisch en elektronisch afval te bereiken.

Dit ontwerp van milieubeleids-overeenkomst werd opgesteld in de mate waarin de fotovoltaïsche zonnepanelen in het toepassingsveld van de uitgebreide verantwoordelijkheid van de producenten van elektrisch en elektronisch afval zijn opgenomen. Deze overeenkomst moet de modaliteiten vastleggen wat betreft de tenlasteneming van de inzameling en de recyclage van de 360 ton aan fotovoltaïsche panelen die reeds in het Brussels gewest werden geïnstalleerd (ongeveer 20.000 panelen) en van deze die in de toekomst zullen worden geplaatst.

De Raad herinnert eraan dat hij het volgende advies heeft uitgebracht over Brudalex :

- Op 7 juli 2016, het advies betreffende het voorontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende het beheer van afvalstoffen ([A-2016-049-ESR](#)).

De Raad heeft bovendien reeds het volgende advies uitgebracht betreffende verschillende ontwerpen van milieubeleids-overeenkomst :

- Op 18 november 2010, het advies betreffende het ontwerp van milieuovereenkomst betreffende de terugnameplicht van afgedankte elektrische en elektronische apparaten (AEEA), afgewerkte oliën die niet voor voeding bestemd zijn, afvalbanden, afgedankte voertuigen (AV) en vervallen geneesmiddelen ([A-2010-036-ESR](#)).

Advies

1.1 De vervuiler betaalt en sorteringsverplichting

De Raad herinnert aan zijn steun wat betreft de toepassing van het beginsel « de vervuiler betaalt », evenals aan de bepalingen betreffende de veralgemening tot alle Brusselse actoren van de verplichting tot afvalsortering (zowel de huishoudens als de economische actoren).

1.2 Raadplegingen

De Raad neemt akte van het feit dat over dit ontwerp van overeenkomst is onderhandeld, met name met de representatieve federaties van producenten. Hij stelt bovendien vast dat het ontwerp van overeenkomst bepaalt :

- de terbeschikkingstelling van mandaten in de Raad van bestuur en de Algemene vergadering van het beheerorganisme, teneinde de vertegenwoordiging te verzekeren van elke organisatie van producenten, invoerders, distributeurs en/of installateurs van fotovoltaïsche zonnepanelen;
- het betrekken van alle ondertekenende organisaties bij de opstelling van de productenlijsten;

- de oprichting van een overlegplatform met alle ondertekenende partijen en alle operatoren die betrokken zijn bij de uitvoering van de overeenkomst, en wel rond thema's wat betreft preventie, hergebruik, inzameling en verwerking van fotovoltaïsche panelen.

De Raad verwelkomt deze initiatieven die borg staan voor een betere toepassing van de verplichtingen die zijn bepaald.

1.3 Interregionale coherentie

De Raad verwelkomt tevens de wil die uitdrukkelijk in de doelstellingen van het ontwerp van overeenkomst wordt geuit, om « de uitvoeringsmodaliteiten van de uitgebreide verantwoordelijkheid van de producenten tussen de drie Gewesten te harmoniseren ».

1.4 Inzameling

De Raad neemt akte van het feit dat de belangrijkste doelstelling van het ontwerp van overeenkomst erin bestaat, de inrichting te bepalen die belast is met de inzameling en recyclage van de fotovoltaïsche zonnepanelen en met de uitbouw van een toereikend inzamelingsnetwerk.

De Raad dringt erop aan dat de opslagvoorwaarden zouden toelaten om zowel de normen inzake arbeidsveiligheid als de milieunormen (met name inzake bodemverontreiniging) te verzekeren. Hij is van mening dat de taken, die krachtens artikel 14 aan een autonoom controleorgaan worden toevertrouwd, deze waarborg moeten bieden.

De Raad verwelkomt dat de overeenkomst bepaalt dat de inzameling slechts kan plaatsvinden indien « het aantal afgedankte fotovoltaïsche zonnepanelen minstens één transporteenheid bedraagt ». In dit verband neemt hij akte van het feit dat het begrip « transporteenheid » in de overeenkomst als volgt wordt gedefinieerd : « twee transportpallets conform de voorschriften van het beheers-organisme » of « twee opvouwbare kunststof recipiënten conform de voorschriften van het beheers-organisme ».

Financiering van de inzameling

De Raad stelt vast dat men heeft voorzien :

- de gratis inzameling van afgedankte fotovoltaïsche zonnepanelen, ongeacht of de consument al dan niet een nieuw paneel heeft aangekocht;
- de betaling door de leden en aangeslotenen van een milieubijdrage voor elk fotovoltaïsch zonnepaneel dat op de markt wordt gebracht. Deze bijdrage zal - netto - worden doorberekend in de commercialiseringsketen.

De Raad neemt er akte van dat de opbouw van een reserve van financiële middelen, zoals deze is voorzien in artikel 17, §1, met name moet toelaten om de financiering te garanderen van het beheer van de fotovoltaïsche panelen die in het Brussels gewest zijn geïnstalleerd voor de inwerkingtreding van dit ontwerp van overeenkomst (ongeveer 20.000 panelen).

De Raad vestigt de aandacht op het feit dat de weerhouden financieringsmodaliteiten van aard zijn om de actoren te bevoordelen die reeds fotovoltaïsche zonnepanelen hebben geïnstalleerd voor de invoering van de bijdrage die in de overeenkomst is voorzien.

De Raad vraagt bovendien met aandrang dat de reserve aan financiële middelen, die zal worden aangelegd, voldoende zal zijn om de financiering te verzekeren van het beheer van alle fotovoltaïsche zonnepanelen die reeds in het Brussels gewest zijn geïnstalleerd. Zo kan worden vermeden dat de financiële last van het beheer van afgedankte fotovoltaïsche zonnepanelen niet doorweegt op de hele collectiviteit. Hij is trouwens van oordeel dat zijn vraag zich des te meer rechtvaardigt daar de actoren, die fotovoltaïsche panelen plaatsen, reeds op een hoge rentabiliteit kunnen rekenen.

1.5 Verwerking van de fotovoltaïsche zonnepanelen

Lokalisatie van de netwerken en omvang van de verwerkingsstructuren

De Raad vindt het essentieel dat men de vestiging en ontwikkeling van de netwerken voor de verwerking van fotovoltaïsche zonnepanelen (voorbereiding voor hergebruik, recyclage, enz.) zo kort mogelijk bij de plaatsen van inzameling steunt. Hij meent dat dit essentieel is om :

- de lokale werkgelegenheid te ontwikkelen ;
- een maximum aan grondstoffen, die in fotovoltaïsche panelen aanwezig zijn, lokaal te bewaren ;
- te vermijden dat het vervoer van afgedankte fotovoltaïsche panelen geen negatieve impact heeft op de globale koolstofbalans van het fotovoltaïsch netwerk.

De Raad is van mening dat men desgevallend een integratie van de kosten voor de ontwikkeling van een lokaal netwerk voor de verwerking van fotovoltaïsche panelen zou kunnen overwegen wanneer het bedrag van de door de overeenkomst voorziene bijdrage zal worden vastgesteld. Voorwaarde is natuurlijk dat de bijdrage redelijk blijft.

Indien men evenwel de export van fotovoltaïsche panelen zou organiseren met het oog op de verwerking ervan, welnu in dat geval vraagt **de Raad** dat de voorkeur zou worden gegeven aan het vervoer over de waterweg, omwille van de lagere impact inzake uitstoot van CO².

De Raad vraagt om de gepastheid na te gaan van de ondersteuning van de vestiging of ontwikkeling van structuren van kleine omvang voor de verwerking van fotovoltaïsche zonnepanelen (voorbereiding tot hergebruik, recyclage, enz.).

De Raad is van oordeel dat zulke structuren beter een lokale verankering zouden kennen. Hij onderstreept bovendien dat deze kleine verwerkingsstructuren met name in het kader van de sociale economie een plaats zouden kunnen vinden.

De Raad wijst tenslotte op de noodzaak van een ondersteuning van onderzoek en ontwikkeling wat betreft het hergebruik van materialen en van de innovatie inzake ecodesign indien men de ontwikkeling van kleine lokale structuren wil bevorderen.

1.6 « Building Integrated Photovoltaics » panelen

De Raad stelt vast dat de milieubeleidsvereenkomst zowel de klassieke fotovoltaïsche panelen als de « Building Integrated Photovoltaics » panelen (hierna : « BIPV ») dekt. Hij wenst in dit verband te onderstrepen dat :

- de oplossingen inzake terugname, die vandaag worden aangeboden door de vzw « PV Cycle.BE » enkel betrekking hebben op de klassieke fotovoltaïsche panelen die op bestaande oppervlakten zijn aangebracht ;

- de BIPV-panelen niet met klassieke fotonvoltaïsche panelen kunnen worden gelijkgesteld vermits deze in gebouwen zijn geïntegreerd en hun kenmerken verschillen van deze van de klassieke panelen (materialen, gewicht, oppervlakte, levensduur, wijzen van installatie, enz.) ;
- de definitie van de BIPV-panelen vatbaar voor interpretatie is aangezien een BIPV-structuur niet bestaat uit identificeerbare en afzonderlijke panelen. Zo wordt de BIPV-technologie aangebracht onder de vorm van modules die - wanneer zij worden gedemonteerd - door een aangepast bouwproduct moeten worden vervangen.

Omwille van deze redenen is **de Raad** de mening toegedaan dat de terugname van afgedankte BIPV-panelen de toepassing van specifieke en aangepaste oplossingen vereist (met name inzake financiering en terugnamelogistiek). Hij wijst evenwel op de noodzaak om de inzameling en verwerking van de BIPV-structuren te organiseren.

De Raad vraagt daarom dat « PV Cycle.BE » tijdens de duur van deze eerste overeenkomst een analyse zou wijden aan de BIPV-technologie in het kader van de terugnameverplichting, en in overleg met de betrokken sector aangepaste oplossingen zou voorstellen.

1.7 Procedure tot goedkeuring door Leefmilieu Brussel

De Raad vraagt om erover te waken dat Leefmilieu Brussel over voldoende middelen beschikt om deze instelling toe te laten om de gestelde termijn na te komen om haar eventuele goedkeuring van de haar voorgelegde documenten te formuleren en om aldus een stilzwijgende afkeuring van deze documenten te vermijden.

*
* *